РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

17.3.2023 г.

X 04-15-73

Изх. №
София
Signed by: Ministry of Finance

ДО

Г-ЖА РОСИЦА КАРАМФИЛОВА-БЛАГОВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

На Ваш № 04-00-613/07.03.2023 г.

ОТНОСНО: Съгласуване на проект на Насоки за кандидатстване по процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG16FFPR002-5.001 „За по-чист въздух!“ и № BG16FFPR002-5.002 „За по-чист въздух!“(2) по приоритет 2 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАМФИЛОВА-БЛАГОВА,

Във връзка с писмото под горепосочения номер относно съгласуване на два проекта на Насоки за кандидатстване към процедури № BG16FFPR002-5.001 и процедура № BG16FFPR002-5.002 за безвъзмездно финансиране от Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, за съответствието им с приложимите правила за държавни помощи, Ви уведомявам следното:

В писмото Ви изрично е посочено, че двете процедури са идентични като текст, с изключение на източника им на финансиране, конкретните допустими бенефициенти и респективно бюджети.

Допустими кандидати и по двете процедури са общини в Република България, които имат действащи общински програми за качеството на атмосферния въздух, в които са предвидени мерки за подмяна на стари неефективни отоплителни устройства на твърдо гориво в еднофамилни или многофамилни жилищни сгради с нови устройства, които отговарят на изискванията на Закона за техническите изисквания към продуктите, транспониращ Директива 2009/125/ЕО. В двата проекта на Насоки за кандидатстване е посочено, че съгласно разпоредбите на чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, кметовете на общините са отговорни за разработването и изпълнението на програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми, а с Конституцията на Република България е вменено задължение на държавата да осигурява опазването на околната среда. В този смисъл, доколкото кандидатите по двете процедури не извършват стопанска дейност, считаме, че би могло да се мотивира неприложимостта на правилата в областта на държавните помощи на ниво „Кандидат“.

В рамките на двете процедури се предвижда като задължителна дейност демонтажът на подменяните отоплителни устройства и тяхното последващо третиране. В двата проекта на Насоки правилно е посочено, че в случай, че в резултат от предаването за последващо третиране на отоплителните устройства бъдат отчетени приходи, същите не трябва да се използват от общините-бенефициенти за извършване на икономическа дейност като в случай, че генерираните приходи се инвестират в дейности попадащи под режим на държавна помощ, същите ще бъдат третирани като неправомерно получена държавна помощ и ще подлежат на възстановяване.

По отношение на финансирането на ниво изпълнители на проектите, в раздел 16 от двата проекта на Насоки за кандидатстване се обосновава, че то няма да представлява държавна помощ за тях, тъй като дейностите, подлежащи на финансиране по процедурата, ще бъдат извършвани от изпълнители, определени в резултат от провеждането на открити, прозрачни, достатъчно добре разгласени и недискриминационни процедури за обществени поръчки по реда на Закона за обществени поръчки (ЗОП), като Управителният орган на ПОС 2021-2027 г. ще осъществява последващ контрол за спазване на законодателството в областта на обществените поръчки от страна на бенефициентите по програмата, включително за спазване на принципите по чл. 2 от ЗОП за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, свободна и лоялна конкуренция, публичност и прозрачност.

Обръщаме внимание, че в раздел 16 от двата проекта на Насоки „Приложим режим на минимални/държавни помощи“ се посочва, че от гледна точка на правилата за държавни помощи, на ниво собственик на самостоятелен обект са възможни различни хипотези, но в обосновката е разгледана единствено хипотезата, в която собствениците на самостоятелни обекти извършват стопанска дейност. В тази връзка е непобходимо, раздел 16 от двата проекта на Насоки за кандидатстване да бъде допълнен с обосновка, по смисъла на държавните помощи, и за собствениците на самостоятелни обекти - физически лица.

Препоръчваме, с цел осигуряване на пълно съответствие с Регламент № (ЕС) 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (Регламента), раздел 16 от двата проекта на Насоки за кандидатстване да се допълни в следните посоки:

- да се доразработят разпоредбите на параграф 2 и 3 от чл. 3, относно занижения праг за предприятия, които осъществяват автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, да не надхвърля 100 000 EUR за период от три бюджетни години, не само в бележка под линия [25]. Също така е необходимо да се допълни в Насоките и изискването на чл. 3, пар.2: „Тази помощ de minimis не се използва за придобиването на товарни автомобили за автомобилен транспорт“;

- да се разпише разпоредбата на чл. 2, параграф 2 от Регламента, относно значението на „едно и също предприятие“;

- да се добави, че цитираната разпоредба „Този таван се прилага независимо от формата на помощта „de minimis“ или от преследваната цел и без значение дали предоставената помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза“ е съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламента;

- Да се допълни с разпоредбата на чл. 3, параграф 7 от Регламента, съгласно която, „Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, определен в параграф 2 на чл. 3 от Регламента, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на настоящия регламент“. В тази връзка, препоръчваме също да се допълни информация за това какво се случва, ако е налице надвишаване на тавана - проектното предложение се отхвърля или размера на помощта, респ. бюджета на проекта се редуцира;

- Да се прецизира текста, че акта на предоставяне на помощта не се издава по реда на Закона за държавните помощи, а в съответствие с неговите изисквания;
- Да се допълни, че актът за предоставяне на помощта следва да се разработи във връзка с изискванията на чл. 6 параграф 1 от Регламента и чл. 16 от Закона за държавните помощи.

Във връзка с гореизложеното, е необходимо, след отстраняване на поставените бележки, да изпратите материалите по двете процедури № BG16FFPR002-5.001 и № BG16FFPR002-5.002 за повторно съгласуване.

17.3.2023 г.

X

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА
Signed by: Rositza Atanasova Velkova-Jeleva